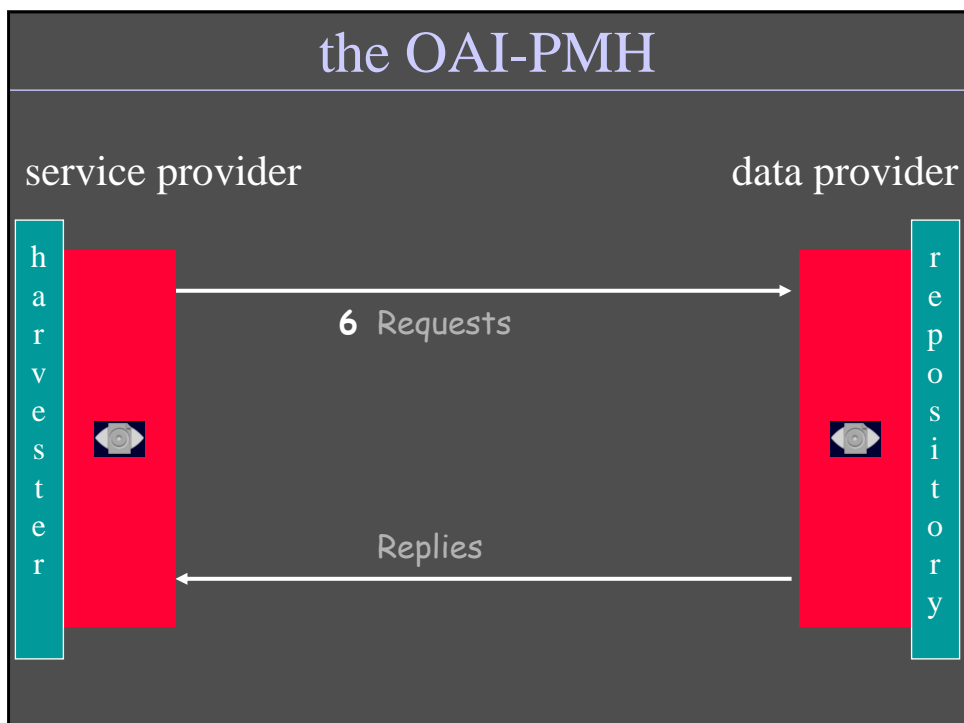

CERN Workshop on Innovations in Scholarly Communication (OAI4) 20.–22.10.2005

Aiheita – poimintoja – trendejä

Rita Voigt
Teknillisen korkeakoulun kirjasto

Metadatapäivä – 10.11.2005 – Helsinki

Workshopin aiheita

- OAI-protokollaan liittyvät tekniset kysymykset
- Hallinnolliset kysymykset, OA-politiikka (kirjastojen ja julkaisijoiden näkökulma)
- Tutkimuksen tuki

Tekniset kysymykset

- OAI-PMH 2.0 on ollut käytössä yli 3 vuotta, stabiili
- Keskitytään seuraavaksi enemmän siihen, minkälaisia palveluja kerättyjen tietojen pohjalta voidaan rakentaa
- Julkaisuarkistot ovat lähtöpiste, mahdollistavat lisäarvon tuottamisen uusien palvelujen avulla
- Monimuotoisempia toimintoja → eri arkistoista kerättyjen tietojen yhdistelyä, yleisesti hyväksytyjen standardien yhdistelyä

jatkuu ...

- Laajennetaan tiedon keruuta uusille alueille
 - OAI-PMH resurssien keruuseen
 - metadataformaattit, jotka sisältävät itse digitaalisen objektin, esim. METS, MPEG-21 DIDL
 - kompleksiset objektit (CO)
- OAI-protokollaan liittyvät laatukriteerit
 - metadatan laatu, yhteisymmärrys käyttötavoista
 - protokollan määrittäjiä on noudatettava
 - Parhaat käytännöt

Hallinnolliset kysymykset

- Open Access, tilannekatsaus
- Versiokysymykset
- Tekijänoikeuskysymykset, työkaluja kirjoittajille
- Vaikuttavuusanalyysi: vaihtoehtoja nykyisille malleille määrittäjä- ja sitaatiolukuja
- Laatukysymykset, julkaisuarkistojen sertifiointi

Tutkimuksen tuki

- Lisää sisältöjä → e-science, open data
- Primääridata mukaan → ongelmakohdat?
- Faktatiedon eristäminen tekstistä, visualisointi, tietojen yhdistely
- Tutkimustiedon sijoittaminen laajempaan kontekstiin (tuotetut tekstit/julkaisut, tutkimusdata, laitteet, tutkijat, tutkimusryhmät, projektit, ekskursiot)
 - kontekstiin ja asioiden välisiin suhteisiin liittyvä metadata (RDF/XML, kompleksiset objektit, identifikaatiotunnukset, ontologiat)

Esimerkki uudesta metadataformaattista

- Tarve: Resurssien keruu
- Kuvaus, tietomalli: Kompleksiset objektit
- Formaatti: MPEG-21 DIDL

(= ISO/IEC-standardi)

Moving Picture
Experts Group

Digital Item
Declaration
Language

Herbert Van de Sompel (LANL)

Michael Nelson (Old Dominion University)

Resurssien keruu – esimerkkejä käyttötilanteista

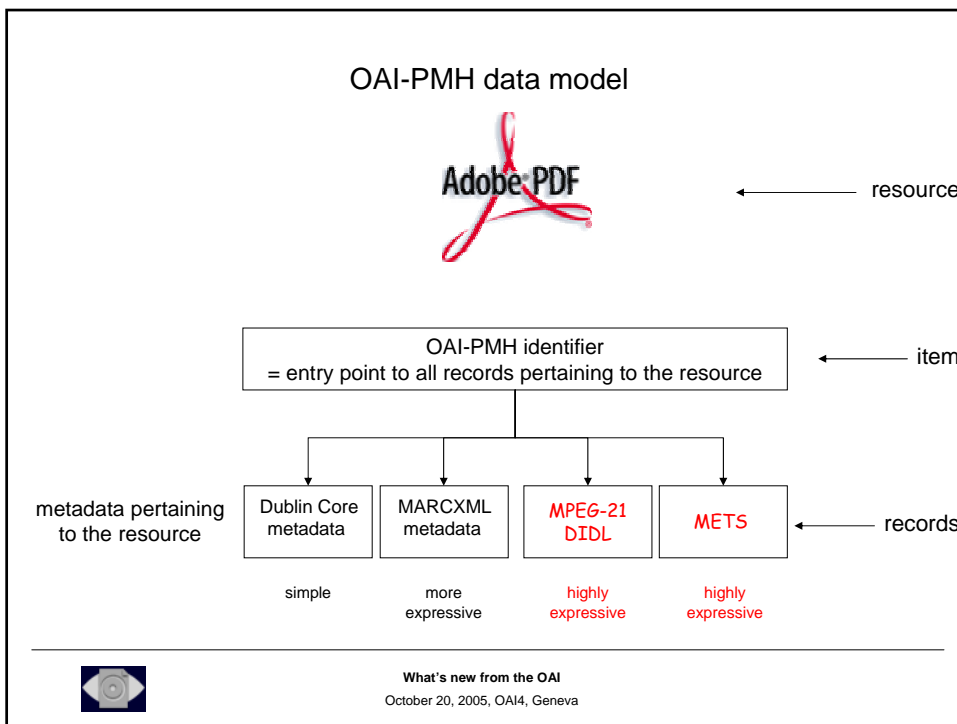
- Hakupalvelu, joka indeksoi myös kokotekstin
- Lähdeviittausten käyttö sitaatio-indeksi-palveluissa
- Vapaakappaleiden keruu kansalliskirjaston arkistoon
- Arkistojen säännöllinen synkronointi

Ongelma

Esimerkki nykytilanteesta:

- Palveluntarjoajan ohjelma kerää tietyn arkiston julkaisutietueet, arkisto tarjoaa ainoastaan dc-metadataa
- OAI-tietueen <dc:identifier> –kentässä oleva URL johtaa usein julkaisun html-muotoiselle ns. koontisivulle (splash page, jump-off page), käytäntö kuitenkin vaihtelee ...
- Mikä on saadun tietueen käyttöarvo?

<http://lib.tkk.fi/Diss/2005/isbn9521016884/>


```

<didl:DIDL>
<didl:Item>
  <didl:Descriptor><didl:Statement mimeType="text/xml; charset=UTF-8">
    <dii:Identifier>
      http://lib.tkk.fi/Diss/2005/isbn9521016884/
    </dii:Identifier>
  </didl:Statement></didl:Descriptor>
  <didl:Descriptor><didl:Statement mimeType="text/xml; charset=UTF-8">
    <oai_dc:dc>
      <dc:title>Multiscale Modeling of Biological and Soft Matter
      </dc:title>
      <dc:creator>Falck, Emma</dc:creator>
      <dc:identifier>
        http://lib.tkk.fi/Diss/2005/isbn9521016884/</dc:identifier>
      <dc:format>application/pdf</dc:format>
      ...
    </oai_dc:dc>
  </didl:Statement></didl:Descriptor>
  <didl:Component>
    <didl:Resource mimeType="application/pdf"
    ref="http://lib.tkk.fi/Diss/2005/isbn9521016884/isbn9521016884.pdf"/>
  </didl:Component>
  ...
</didl:Item>
</didl:DIDL>
    
```

(muunneltu versio /rv)

What's new from the OAI
October 20, 2005, OAI4, Geneva

- DSpace ja Fedora –järjestelmille on olemassa plug-in, joka mahdollistaa MPEG-21 DIDL – muotoisen metadatan generoinnin järjestelmään tallennetuille julkaisuille
- TKK:n kirjastolla on valmiuksia lisätä tuki MPEG-21 DIDL –formaatile TKKdoc-julkaisuarkistonsa OAI-liittymään/-skriptiin
- Kokotekstin käyttöoikeuksien määrittelyyn on kiinnitettävä huomiota!

Kiitos !

rita.voigt@tkk.fi

Kaikki CERN-workshopin esitykset:

<http://cern.ch/oai4> → Agenda

Resurssien keruu: ks. 20.10., tutoriaali 2

Laatukriteerit, parhaat käytännöt: ks. 20.10., tutoriaali 1